

Rovnoprávnost mužů a žen

ANOTACE

Žáci se seznámí se základními pojmy: genderové stereotypy, diskriminace, sexismus, genderová rovnost apod. Dozví se, jaký je rozdíl mezi genderem a pohlavím a co je to feminismus. Lekce zahrnuje práci s Google překladačem.

Určeno pro (stupeň): 2. stupeň ZŠ (6.–7. třída), 1. stupeň ZŠ (5. třída)

Místo realizace: třída, která má k dispozici tablety/PC, nebo počítačová učebna

Časová dotace: 45 – 90 min.

Prostředky výuky: data projektor/interaktivní tabule, tabule, počítače, tablety, psací potřeby, papíry

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost, Jazyk a jazyková komunikace

Průřezová téma: Osobnostní a sociální výchova

TEORETICKÁ ČÁST

Genderová rovnost znamená zaručení stejných práv, příležitostí a svobod pro všechny (muže i ženy).

Jaký je rozdíl mezi genderem a pohlavím? Zatímco pohlaví je dáno biologicky, gender je dán kulturně, ovlivňuje jej tedy prostředí, výchova, rodina, práce a podobně. Gender určuje normy, chování a role spojené s tím, co to znamená být muž či žena.

Genderové stereotypy jsou zjednodušující a zaujaté předpoklady týkající se vlastností, názorů a rolí žen a mužů ve společnosti, v zaměstnání a rodině.

Pod pojmem diskriminace nalezneme omezení práv a svobod neboli jednání v neprospěch někoho druhého založené na předsudku týkajícího se například náboženského vyznání, rasy či pohlaví.

Sexismus je omezení práv a svobod na základě pohlaví. V české společnosti existenci diskriminace na základě pohlaví dodnes spousta lidí nepřipouští.

Feminismus označuje spektrum ideologií, politických a sociálních hnutí, která si kladou za cíl definovat, zkoumat a dosáhnout politické, ekonomické a sociální rovnosti mezi pohlavími.

METODICKÁ ČÁST

Aktivita 1

Pedagog napíše na jednu stranu tabule „muž“ a na druhou „žena“ a zadá žákům úkol, aby na papírky napsali 3 vlastnosti (pojmy), které jsou obecně v naší společnosti přisuzovány každému pohlaví (případně píše přímo na tabuli). Následně proběhne společná diskuse o pravdivosti těchto tvrzení a navedení k pojmu „genderové stereotypy“.

Aktivita 2 – prezentace

Učitel spustí prezentaci a průběžně s žáky rozebírá dané pojmy a jejich znalosti a osobní zkušenosti s touto tematikou. V poslední části prezentace zhlédnou žáci začátek videa (cca 30 sekund – Emma Watson). Pro porozumění jejího sdělení dostanou žáci v elektronické podobě text (v anglickém jazyce) a budou pracovat s Google překladačem (samostatně nebo ve skupinách). Přeložený text pak ještě upraví do správné podoby v ČJ, přečtou a pustí si video celé od začátku.

PREZENTACE

https://bit.ly/rovnopravnost_mužu_a_žen

TEXT PRO ŽÁKY PRO PRÁCI S GOOGLE PŘEKLAČEM
(příloha)

https://bit.ly/emma_watson_speech

Aktivita 3 – FaceApp – Gender swap

V další aktivitě se žáci rozdělí do skupin (podle počtu tabletů – do každé skupiny jeden). Zdarma nainstalují aplikaci FaceApp, navzájem se vyfotí a v této aplikaci si vyzkouší kolonku GENDER, díky které se mohou podívat, jak by vypadaly, kdyby se narodili v opačném pohlaví (instalace může proběhnout vyučujícím ještě před výukou). Poznámka pro pedagoga: Tato aplikace s sebou nese určité povinnosti ohledně licence fotek (podobně jako v aplikacích TikTok, Facebook, Instagram). Pokud nechcete tuto aktivitu realizovat, navrhuje přinést do školy různá líčidla, barvy na obličej a vyzkoušet si (vcítit se do druhého pohlaví) výměnu reálně ve třídě. V případě, že tuto aktivitu žáci nebudou chtít realizovat, navrhuje zahájit diskuzi, ve které o tom budou mluvit a chtějme po nich vědět proč. Další alternativou může být výtvarný výrobek (polovina reálné fotky nalepené na čtvrtku a domalování druhé poloviny v opačném pohlaví dle vlastní fantazie).

Aktivita 4 – Reflexe

Na konci lekce proběhne shrnutí informací z prezentace a diskuse.

Otázky:

- Jak ses cítit/cítila, když jsi se viděl/viděla v jiném pohlaví?
- Dokážeš si představit, jak se cítí lidé opačného pohlaví?
- Co tě v lekci překvapilo?

TIPY A NÁPADY PRO ROZŠÍŘENÍ AKTIVITY

- Dokument o Františce Plamínkové.

<https://bit.ly/plaminkova>

- Žáci mohou ve skupinách pracovat s textem (Index rovnosti – odkaz pro čtení, nebo příloha), kdy je učitel rozdělí do skupin po 3. Každý žák v ní dostane svou část textu (1,2,3), přečte si svůj text a spojí se nejprve s žáky, kteří mají stejné číslo jako on a diskutují nad ním a jeho významem. Následně má každý za úkol zapamatovat si hlavní myšlenku jeho části textu, která je podle něj nejdůležitější a shrnuje obsah. Vrací se poté do své „domovské“ skupiny, kde své myšlenky sdílí s ostatními spolužáky. Úkolem je pochopit celý text a diskutovat o daném tématu.

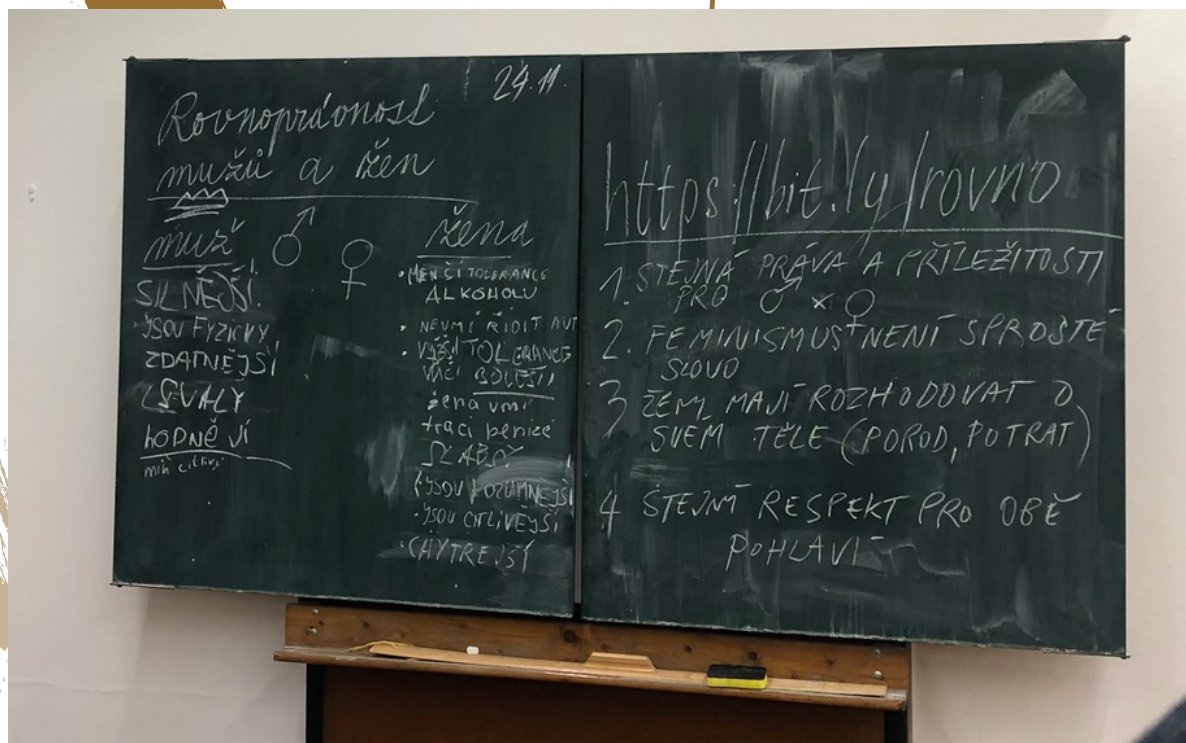
https://bit.ly/index_rovnosti

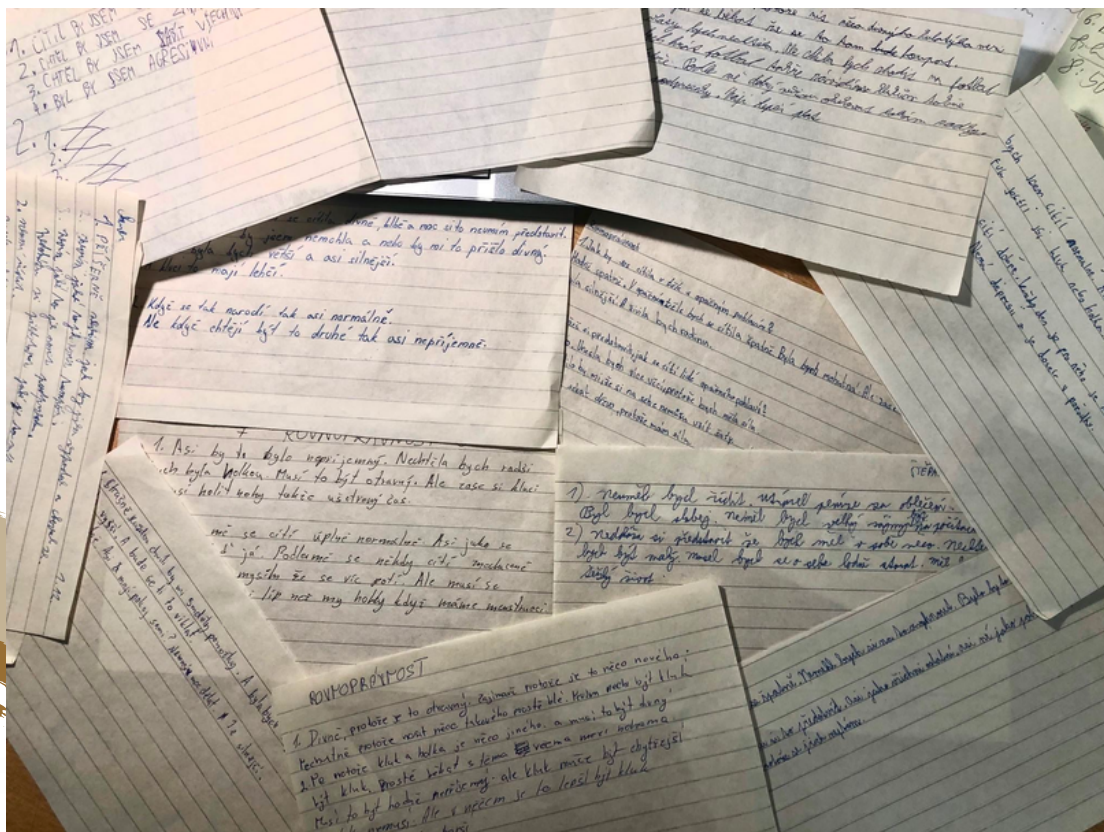

ZKUŠENOSTI Z REALIZACE

1. Výborná aktivita o stereotypch na tabuli – studenti vymysleli kolem 10 stereotypů – aktivitu jsem rozšířil a postupně jsme vyškrtávali stereotypy, se kterými holky u žen nesouhlasí a obráceně. Postupně jsme probrali každý stereotyp – žena špatně řídí apod.
 2. Prezentace – zajímavá, časově i obsahově vyhovující. Definovali jsem dané pojmy a snažili se je aplikovat na současnou situaci ve společnosti.
 3. Poslech projevu – Studenti nepotřebovali text, zvládají porozumět. Formou diskuze jsme provedli shrnutí tématu rovnoprávnosti.
 4. Pár minut zbylo i na vyzkoušení aplikace. Aktivita spíše pro pobavení.
- Lekce nabízí ještě dost dalších aktivit, rozšiřujících témat atd. Celkově téma pro studenty aktuální. Dobře se aplikuje i na determinaci pojmů respekt, úcta..... "

"V tomto případě se jednalo o velmi přínosnou hodinu. Doprovodný program velmi přiléhavý. Bohužel jsme díky takto zvolenému tématu došli k řadě předsudků, museli jsme s chlapci velmi podrobně diskutovat o postavení žen ve společnosti střední Evropy."

DOPORUČENÁ LITERATURA

UHROVÁ, Eva; Radostná i hořká Františka Plamínková,; Mediasys 2014; ISBN 978-80-260-7207-2

BUREŠOVÁ; Jana; Proměny společenského postavení českých žen v první polovině 20. století; Univerzita Palackého (Olomouc) 2001; ISBN 80-244-0248-3

MALÝ, Radek; Nikolka a dvě mámy; Cesta domů 2018; ISBN 978-80-88126-39-3

KASTNEROVÁ, Alena; O líné babičce; Mladá fronta 2011; ISBN 978-80-204-2438-9

ZDROJE

- <https://adra.cz/jak-pomahame/vzdelavani/vzdelavani-v-cesku/vzdelavani-v-cesku/cile-udrzelneho-rozvoje/cil-5-rovnost-muzu-a-zen/>
- <https://www.mentem.cz/blog/teorie-motivace/>
- <https://www.prasatecko.cz/>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Feminismus>
- <https://socialnipolitika.eu/2021/11/index-rovnosti-zen-a-muzu-2021-nejvetsi-nerovnosti-jsou-v-cesku-v-rozhodovani/>
- <https://queergeography.cz/geografie-sexualit/feministicke-geografie/mapa-nabyti-volebniho-prava-zen-ve-svete/>

PŘÍLOHY

Příloha 1: Text pro překlad s Google překladačem

EMMA WATSON

Gender Equality - her speech in a special event for UN Women's HeForShe campaign

I was appointed six months ago and the more I have spoken about feminism the more I have realized that fighting for women's rights has too often become synonymous with man-hating.

If there is one thing I know for certain, it is that this has to stop.

For the record, feminism by definition is: "The belief that men and women should have equal rights and opportunities. It is the theory of the political, economic and social equality of the sexes."

I started questioning gender-based assumptions a long time ago. When I was eight I was confused at being called "bossy," because I wanted to direct the plays we would put on for our parents—but the boys were not.

When at 14 I started being sexualized by certain elements of the media.

When at 15 my girlfriends started dropping out of their sports teams because they didn't want to appear "muscly."

When at 18 my male friends were unable to express their feelings.

I decided I was a feminist and this seemed uncomplicated to me. But my recent research has shown me that feminism has become an unpopular word. Women are choosing not to identify as feminists.

Apparently I am among the ranks of women whose expressions are seen as too strong, too aggressive, isolating, anti-men and, unattractive.

Why is the word such an uncomfortable one?

I am from Britain and I think it is right that as a woman I am paid the same as my male counterparts. I think it is right that I should be able to make decisions about my own body.

I think it is right that women be involved on my behalf in the policies and decision that will affect my life. I think it is right that socially I am afforded the same respect as men. But sadly I can say that there is no one country in the world where all women can expect to receive these rights.

No country in the world can yet say that they have achieved gender equality.

Thank you very much.

Příloha 2: viz Tipy a nápady pro rozšíření aktivity

Index rovnosti žen a mužů 2021: V Česku jsou největší nerovnosti v rozhodování

1)

Česká republika stále zaostává v rovnosti žen a mužů za průměrem EU. Vyplývá to z výsledků Indexu rovnosti žen a mužů za rok 2021, který zveřejnil Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE). ČR obsadila v žebříčku s necelými 57 body 22. místo z 27 zemí EU. Průměr států EU celkem je 68 bodů ze 100. Oproti loňskému roku si Česko polepšilo o jednu příčku. Index komplexně měří nerovnosti mezi muži a ženami v oblasti práce, zdraví, času, financí, znalostí a rozhodování (moci). V roce 2021 se v souvislosti s pandemií covid-19 zaměřil zejména na nerovnosti v oblasti zdraví. Nejlepší výsledek, 6. místo mezi všemi zeměmi EU, zaznamenala ČR v oblasti zdraví, a to konkrétně v rovnosti přístupu ke zdravotním službám.

2)

Nejhůře je na tom ČR v zastoupení žen v oblasti ekonomického rozhodování, kde jí patří poslední 27. místo ze všech členských států. Nejlepšího výsledku (14. místo) dosáhla v oblasti znalostí, a to zejména v podoblasti míry dosaženého vzdělání a účasti na vzdělávání (17. místo).

Na předních příčkách se tradičně umístily země považující rovnost žen a mužů za svou prioritu – Švédsko, Dánsko a Nizozemsko. Největší pokrok v rovnosti žen a mužů od roku 2010 zaznamenaly Lucembursko, Malta, Itálie a Rakousko, nejmenší posun naopak Česká republika, Maďarsko a Polsko.

3)

Největší nerovnosti mezi ženami a muži v ČR jsou v oblasti moci, tedy vyrovnaného zastoupení žen v rozhodovacích pozicích, kde ČR obsadila 25. místo z 27 členských zemí EU. V oblasti ekonomického rozhodování (zastoupení žen ve vedení obchodních společností) patří České republice dokonce 27., tedy poslední místo žebříčku.

Vyrovnané zastoupení žen v rozhodovacích pozicích se od roku 2010 nejvíce zlepšilo ve Francii, Lucembursku, Itálii, Německu a Španělsku, naopak nejhůře jsou na tom právě Česká republika a Maďarsko.

Největší nerovnosti v naší republice jsou v tedy rozhodování!